

· FØROYA · SOCIAL·DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 17.

Lýsingaprisur fyri petitreglur: 30 oyrr. á forsiðuni, 20 oyrr. á 3. og 4. síðu. Við stórra lýsingum fæst avsláttur í prísinum.

Tísdag hin 28. apríl 1931.

Kostar kr. 1.50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brévasavnarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

5. árg.

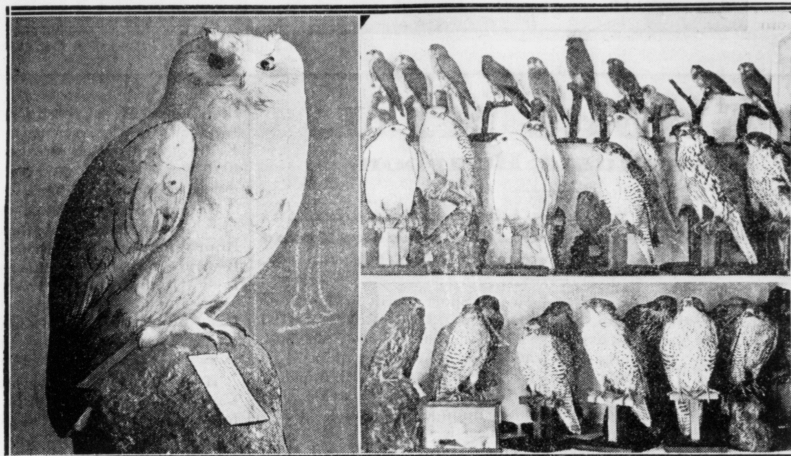
BLÓDINI HAVA, í vikuni ið fórr, flutt eina grein um heimayrki, eina samrøðu ið P. M. Dam, lógtingsmaður, hevur haft við eina føroyska kvinnu í Keypmannahavn.

Hóast tað um eina tíð annars hevur verið tøgri í blóðunum um heimayrki, er tað ikki eins týðandi við, at hetta mál er við at stírna íhæl, minni enn so. Tað sita mangar kvinnur um landi og virka ullintar vørur bæði í binding og veving. Men, um tað kann fáast nakað frá hondum, so er ofta torført at gera tað til pening, og øll kunna ætla, at tað bæði tarnar og doyvir arbeiðshugin hjá teim, ið royna at gera nakað dygda- og haldgott burtur úr okkara frálíka góðu føroysku ull.

Tað er tíverri so, at tveir høvuðsbreikir darva heimayrki-hugin. Annar er, at tað ofta og tíðum er lítill peningur millum tann partin av okkara fólki, ið kanska besta hugin hevur at keypa og nýta føroyskar ull-vørur, bundnar og vovnar. Nú tað er ein brekur, ið øll vóna, at tíðin vil vera ment at bota uppá. Hin brekurin er verri at koma til rættis við, nevniliga tað óskoytni Føroyingar, ja ivaleyst fjóldin av Føroyingum vísa heimavirkaðum vörum. Sjálvt tað, at góður føroyskar ullvørur kunna vera at fáa við handlarnar í heimabygdini, so smæðast Føroyingar kortini ikki at »bestilla« annað minni gott stás aðrastaðni frá. Slíkt er ikki at bota um korini í heimlandi ella heimbygd, at senda peningin, ið fyrri hondini er, burtur aðra staðni, meðan góðar heimavirkaðar vørur liggja óseldar hjá handilsmanninum í heimabygdini. Tað lagna er, at hesin atburður ella hetta óskoytni eisini ger seg galdandi millum tann partin av fólkinum, sum skróla mest upp: Føroyskt, føroyskt, føroyskt. Hetta má føroyskt heimayrki ásannað.

Nú, um viljin var til tess, so kundi reiðiliga væl verið bót um teir vansar, ið halda heimayrki-hugin og »arbeiðinum niðri. Peningavansin er kanska nakað tungur at fara í holt við, men er vilji og hugur til steðgar, so gongur tað í lagi. Tað má skipast soleiðis fyrri, at tey, ið virka ullvørur heima, kunna fáa peningin í hondina, tá ið tey lata vörurnar í sölubúðina. Tað gerst best og bert við, at Løgtingið letur eina peningusum til nýtslu í slíkum forum. Løgtingið eigur ikki at vera píryi í hesum føri. Hin vansin vinnist einaus við at fólk kenna og finna seg sjálv við at keypa og nýta føroyskar vørur.

En prægtig Fuglesamling.

Den prægtige Fuglesamling, der er erhvervet af Staten. Tilvenstre ses et Prægtseksemplar af en Sneugle og tilhøjre en Samling af Rovfugle, saasom Kongeørne, Haverne, Falke og Musvaager.

Staten har i aar købt afdøde Lehn-Schölers store og berømte ornitologiske Samling, der hidtil har haft Plads i hans Villa paa Uraniavej.

Det tæller ca. 30.000 Numre, ca. 20.000 skindlagte Fugle og ca. 10.000 Skeletter af Fugle. Staten faar den overdraget for den meget billige Pris af 110.000 Kr. og disse Midler er tildels tilvejebragt af Carlsbergfondens og private Interesserede. Fuglene er væsentligst fra de nordiske Lande, saaledes ogsaa fra Færøerne, Island og Grønland.

Det er Meningen, at Samlingen med det første skal overføres til Zoologisk Museum, som derved faar en mægtig Forøgelse af sin Fuglesamling.

I Forbindelse med Salget af Samlingen kan vi meddele, at 3. Bind, det afsluttende af Lehn-Schölers prægtfulde Fugleværk, i Løbet af kort Tid vil udkomme hos Gyldendal med Støtte, ligesom de foregaende Bind, af Carlsbergfondens. Det omhandler Rovfuglene, og det er illustreret af Gerhard Heilmann og med Vignetter af Johannes Larsen.

Vi havde i Gaar en Samtale med Formanden for Zoologisk Museums Ledelse, Professor V. S. Jensen, der var meget glad for, at det var lykkedes Museet at erhverve Lehn-Schölers Samling.

Professor Jensen udtalte: Denne Samling er bragt til Veje gennem et helt Livs ihærdigt Arbejde og med meget store pekuniære Ofre. Lehn-Schöler havde æstetisk sig til Formaal at danne et i sin Art enestaaende fyldigt og fuldstændigt videnskabeligt Materiale til Oplysning om navnlig Danmarks, Færøernes, Islands og Grønlands Fugle, og Hovedformalet var navnlig at skaffe Materiale til den Ræceundersøgelse, der i Nutiden er en af de vigtigste ornitologiske Opgaver, som ligger for, og man maa erkende, at det fuldtud er lykkedes Lehn-Schöler at naa dette Maal.

Samlingen bestaar hovedsagelig af »skindlagte« Fugle. Hermed forstås udstoppede Fugle, der ligger i Rækker i flade Kasser i Modstætning til de »opstillede« Fugle, der er næbragt paa Plinde, og som tager langt

større Plads. Af dem er der ca. 22.000.

Professor Jensen fortsætter: Det er i det hele en af de smukkeste præparerede Samlinger, som overhovedet eksisterer og sammenlagt med Zoologisk Museums egen nordiske Samling, som Lehn-Schöler havde et nøje Kendskab til og hvis »Huller« han søgte at udfylde ved sine Anskaffelser, vil vi herefter have et ganske enestaaende Materiale, som Ingen Zoolog, han være dansk eller udenlandsk, kan lade ubenyttet ved Undersøgelser over Nordeuropas og Grønlands Fugle. Det er derfor af meget stor Betydning for Zoologisk Museum, at den ved Staten og Privates Rundhaandethed herved bliver i Stand til at supplere sin Fuglesamling paa en saa udmærket Maade.

Lehn-Schölers Samling, sagde Professor Jensen endvidere, har særlig Betydning, fordi den indeholder en lang Række Fuglearter, som paa Grund af Forfølgelse og Landets Opdyrkning nu dels er helt udrøddet i Danmark, dels er saa sjældne, at de absolut ikke taaler Beskydning, men maa fredes paa enhver Maade. De omfatter omtrent 500 Arter, hvoraf de 300 hører hjemme i Danmark, og der er store Serier iblandt. En saadan Serie omfatter en Mængde Fugle af samme Art, men alle forskellige. Der er saaledes Tale om alle mulige Fjerdragter, Fjerdragten kan f. Eks. være forællig, efterstom det er Han eller Hun. Den kan være forskellig i de forskellige Arter og til de forskellige Aarstider og paa de forskellige Egne. Det kan saaledes nævnes, at i en Samling, vi fik fra f. Eks. Høkræmmer Hans Pedersen var der Serier af Fugleunger fra to Dage efter at de var kommet ud af Ægget til de var flyvefærdige.

Paa vort Spørgsmaal siger Professor Jensen: Samlingen har kostet 110.000 Kr. Heraf har Staten givet de 60.000 Kr. Brygger Vagn Jacobsen 20.000 Kr., Fru Xenia Jacobsen 10.000 Kr., Carlsbergfondens 15.000 Kr. og Direktør I. C. Petersen 5000 Kr. Endvidere giver Staten 3000 Kr. til Samlingens Overflytning, og den begynder allerede i Morgen og vil antagelig være tilendebragt om 14 Dage.

Vi har skaffet den Plads i nogle Værelser, der oprindelig ikke var bestemt til Museumsbrug, og her vil den blive tilgængelig for inden- og udenlandske Videnskabsmænd.

Professor Jensen slutter med at sige: Zoologisk Museum har i Forvejen 100.000 Eksemplarer af Fugle og Lehn-Schölers Samling supplerer dem paa en saadan Maade, at vort Museum bliver enestaaende i hvert Fald i Nordeuropa. Vi har Fuglearter fra hele Jorden, men selvfølgelig er Hovedvægten lagt paa den danske Fugle verden, og vi har praktisk talt alle de Fugle, der overhovedet er truffet i Danmark i deres forskellige Aldre og forskellige Fjerdragter.

Færøsk Selvstyre.

Landstingsmand Patursson har skrevet en Pjece angaaende Selvstyre, som er sendt enkelte Personer her paa Øerne til Ejde. Man tør mene, at andre Færinger ogsaa vil kunne komme i Besiddelse af dette Skrift gennem Kob, hvorved der saa kan blive Lejlighed til at drøfte Landstingsmandens Politik Mand og Mand imellem uden blot at nojes med Brudstykker fra Pjecen gennem Bladene. Da jeg har faaet til Laans et Eksempplar af nøje har læst denne Hr. Paturssons allernyste Fremstilling, erfarer jeg, at der, naar de gamle selvfølgelige Sandheder og Ønsker er fraregnet, fremdeles mangler det solide Grundlag, paa hvilket et færøsk Selvstyre skal bygges. Det maa kaldes meget beklageligt, at Hr. Patursson trods gentagne Opfordringer og fuldt vidende om, at Færinger som Helhed med Længsel imødeser det finansielle Grundlag, hvorpaa et godt færøsk Selvstyre kan bygges, fremdeles

Tandlæge BREND
træffes 11-5. Telf. 114.

Licitation.

Opførelsen af en Bygning ved Gongin udbydes herved i samlet Entreprise.

Tegning, Beskrivelse og Betingelser udlaaes, saa længe Forraad haves, hos H. C. W. Tørgård, der giver alle nærmere Oplysninger om Arbejdet.

Skriftlige Tilbud indgives til Byraadskontoret senest Mandag den 11. Maj Kl. 7 Eftm. til hvilket Tidspunkt de vil blive aabnede i Overværelse af de Bydende, der maatte give Mode.

Byraadets Udvalg for tekniske Anliggender.

fortsætter med Selvstyrepolitik, der ikke er egnet til Gennemførelse, fordi den mangler det nødvendige finansielle Grundlag. Det er ikke unaturligt, at de Tanker opstaar blandt Færinger, at Hr. Patursson mangler Evnen til at gennemføre et Selvstyre for Færøerne, som det færøske Samfund kan være tjent med. Han har nu i 25 Aar haft Lejlighed til at udarbejde saadant Grundlag, og han bør kunne forstaa, at Færinger trættes af disse hans 25 aarige gamle Talemaader og nu forlanger noget reelt. Hvad er egentlig Meningen? Skal der fremdeles fortsættes paa denne Maade? Vil Hr. Patursson have et selvstændigt færøsk Samfund, eller vil han ikke? Fra alle Sider har det været sagt, at blot der fremkommer et solidt finansielt Forhandlingsgrundlag, er man villig til at drøfte denne for vort Land saa vigtige Sag, som færøsk Selvstyre jo maa være. Saa længe Landstingsmand Patursson ikke fremsætter et saadant, fristes man til at tro, at han ikke er Manden for at skabe færøsk Selvstyre.

Intet Land kan have Selvstyre — heller ikke Færøerne — uden at det finansielle Grundlag er fuldtud tilstedee. Selvstyre for Færøerne maa selvsagt forstaaes saaledes, at der skabes blandt Færingerne et saadant finansielt Grundlag, at der ikke fra andre Samfund skal regnes med økonomisk Støtte, og et færøsk Selvstyre maa kunne sikre Samfundet som Helhed naturlig Udvikling, samtidig som det ikke føles trykkende for Befolkningen. Hr. Patursson kan vel ikke mene, at Færingerne blindt kan gaa med til et Selvstyre uden at vide, hvor det fører hen?

Vælger.